އަބްދުލްމުޖީދު ޙަސަން

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

ޖޫބޮފި ސާޖިދާގެ ހަދާނުގަލި

އަބްދުލްމުޖީދު ހަސަން

ސަލްމާ ނަބީލް (ސާޖިދާ) އަށް

މި ފޮތުގެ ދަރުމަވާއި ޘަވާބު ހަދިޔާކޮށްލައި ވަނީ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ޗޮކްލެޓް އުފެއްދި، އަލްމަރްޙޫމާ ސަލްމާ ނަބީލް (ސާޖިދާ) އަށެވެ.

މާތް الله، އޭނާއަށް ސުވަރުގޭގެ ދާއިމީ ނިޢުމަތްތަށް މިންވަރުކުރައްވާށިއެވެ. އާމީން.

ފޮތާބެހޭ މަޢުލޫމާތު:

- ކްލެސިފިކޭޝަން ނަންބަރު: 178-LBK/2021/027
- ފޮތް ފާސްކުރި ތާރީޚު: 21 ފެބްރުއަރީ 2021
- ފޮތުގެ ބާވަތް: ބަޔޮގްރަފީ - މަޢުލޫމާތު
- ފޮތް ކްލެސިފައި ކުރެވުނު ދަރަޖަ: 12+
- އައި.އެސް.ބީ.އެން: 978-99915-1-251-8
- ފޮތް ނެރުނު ފަރާތް: އަބްދުލްމުޙްސިން ޙަސަން
- ފޮތް ނެރުނު އަހަރު: 2021
- ފޮތް ނެރުނު ރަށާއި ޤައުމު: މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ
- އިޑިޝަން: 1

ނޯޓް:

މި ފޮތް ކޮޕީކުރުމާއި ބެހުމާއި އާންމުކުރުމުގެ ހުއްދަ ވަނީ، ސަލްމާ ނަބީލް (ސާޖިދާ) ގެ ޢާއިލާގެ މެންބަރުންނަށާއި، އޭނާގެ ނަސަބުގެ އެންމެންނަށާއި، އޭނާގެ އެންމެހައި އެކުވެރިންނަށާއި، އޭނާއަށް ހެޔޮ އެދޭ އެންމެހައި ފަރާތްތަކަށް ދީފައެވެ.

ދުޢާ

މި ޗޯދް ހުކުވައިޖައްވާ އެންމެހައި ބާޖުވެން، ސަލްމާ ނަސީރު (ސާޖިދާ) ގެ މައްޗަށް މި ދުޢާ ކިޔުއްވުން އެދެމެވެ.

اَللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهَا وَارْحَمْهَا وَعَافِهَا وَاعْفُ عنْهَا، وَأَكْرِمْ نُزُلَهَا، وَوَسِّعْ مُدْخَلَهَا، وَاغْسِلْهَا بِالْمَاءِ وَالثَّلْجِ وَالْبَرَدِ، وَنَقِّهَا مِنَ الخَطَايَا كَمَا يُنَقَّى الثَّوْبُ الأَبْيَضُ مِنَ الدَّنَسِ، وَأَبْدِلْهَا دَارًا خَيْرًا مِن دَارِهَا، وَأَهْلًا خَيْرًا مِن أَهْلِهَا، وَقِهَا فِتْنَةَ الْقَبْرِ وَعَذَابَ النَّارِ، وَأَدْخِلْهَا الجَنَّةَ.

ހެއްދެވިބޮޑުކަލާނގެ ރަސްކަލާނގެ! އޭނާގެ ފާފަ ފުއްސަވައި، އޭނާއަށް ރަޙްމަތް ލައްވައި، އަނގޮރަ ދަތި އުނދަގޫތަކުން އޭނާ ސަލާމަތްކުރައްވައި، އޭނާއަށް ޢަފުވާކުރައްވައިދެއްވާނދޭވެ! އަދި ސުވަރުގޭގައި އޭނާގެ ނަސީބު މަތިވެރިކުރައްވައިދެއްވާނދޭވެ! އަދި އޭނާގެ ކަށްވަޅު ތަނަވަސްކުރައްވައިދެއްވާނދޭވެ! އަދި ފެނާއި ގަނޑުފެނާއި ބަރަފުން އޭނާ ޠާހިރުކުރައްވައިދެއްވާނދޭވެ! އަދި ހުދު ފޭރާމުން މިލަ ނުފެނޭ ފަދައިން، އޭނާގެ ކުށްތަކުން އެއްކިބާކުރައްވައިދެއްވާނދޭވެ! އަދި އޭނާގެ ދުނިޔަވީ ގެދޮރަށްވުރެ ހެޔޮ ގެދޮރު އޭނާއަށް ބަދަލުކުރައްވައިދެއްވާނދޭވެ! އަދި އޭނާގެ ދުނިޔަވީ އަހުލުވެރިންނަށްވުރެ ހެޔޮ އަހުލުވެރިން ދެއްވައިދެއްވާނދޭވެ! އަދި އޭނާ ޤަބުރުގެ ފިތުނައިން ސަލާމަތްކުރައްވައި، ނަރަކައިގެ ޢަޛާބުން ދުރުކުރައްވައިދެއްވާނދޭވެ! އަދި އޭނާ ސުވަރުގެއަށް ވައްދަވައިދެއްވާނދޭވެ!

ފިހުރިސްތު

ހުށަހެޅުން 5

ނަމާއި ނަމުގެ މާނަ 7

ސަލްމާގެ މާނަ 7

ނަސީމުގެ މާނަ 8

ސާޖިދާގެ މާނަ 9

ސަލްމާ ނަސީމުގެ ނަސަބު 10

ޔޫސުފު ނާއިބާ ގުޅިފައިވާ ނަސަބު 10

މިޞްރުގެ ރަސްގެފާނާ ގުޅިފައިވާ ނަސަބު 12

މުޙްޔިއްދީން ރަދުންނާ ގުޅިފައިވާ ނަސަބު 14

ހިމިއްތާ ގުޅިފައިވާ ނަސަބު 15

ކާވަންބައްޓާއާ ގުޅިފައިވާ ނަސަބު 16

ސާޖިދާ ނިޔާވި ޚަބަރު 17

މިހާރު ނޫހުގެ ޚަބަރު 17

ވަގުތު.އޮންލައިނުގެ ޚަބަރު 20

އަވަސް.އޮންލައިނުގެ ޚަބަރު 22

ސީއެންއެމް.އޮންލައިނުގެ ޚަބަރު 24

ވަން.އޮންލައިނުގެ ޚަބަރު 25

ސަން.އޮންލައިނުގެ ޚަބަރު 27

ދުވަސް.އޮންލައިނުގެ ޚަބަރު 28

ނޯޓެއް 28

މިސްކުލް ހިތާމް 29

ޝުކުރުގެ ދެއިން ބަހެއް 29

އިސްލާމީ ހިދާޔަތުން 30

ޙަވާލާ ލިސްޓު 32

ފުރަހަވުން

اَلْحَمْدُ لِلَّهِ ﴿ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلْمَوْتَ وَٱلْحَيَوٰةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ۚ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْغَفُورُ ﴾[1]، وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى ٱلْمَبْعُوثِ رَحْمَةً لِّلْعَالَمِيْنَ، نَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِيْنَ. أَمَّا بَعْد.

މި ހެދުނުގެ ޓްރިޕަކީ، 3 ފެބްރުއަރީ 2021 ގައި، ގއ. ވާދޫނާރު އާޒާދު ސަލްމާ ނަޝީދު (ސާފީޓާ) ނިޔާވުމާ ގުޅިގެން ލިޔެވުނު ޓްރިޕެކެވެ. މިއީ، އޭނާއަށް ލިބިގެންވާން ހުރިހާނިޔާ ދަރުމަވެރި ކަމުގައި ވެސް ކަމުގެ އުސްމިނުގައެވެ. އެއާއެކު މިއިން އޭނާގެ ހަނދާންތައި ޖެހޭނެ ހުރިހާ ބޮޑުމިނެއްގައި ލިޔެވިފައެވެ.

މި ޓްރިޕުގައި އަންނާ ފުރަތަމަ އަލިއަޅުވާލާފައިވާނީ، ސަލްމާ ނަޝީދު (ސާފީޓާ) ގެ ރިޔާސީ ނަމުގައިވާ ފުރިހަމަ މާނަތަކުގެ މައުލޫމާތެވެ. މާތް الله ގެ ވާޖިބުތައް، އޭނާއަށް ދެވިފައިވާ ރިޔާސީ ނަމުގައި ވެސް، މުޅިންވެސް ރިޔާސީ އަދި އެހެނިހެން ފުރިހަމަ މާނަތަކެވެ. ޒިކުރުކުރުމުގެ މިސްކިތުންނަށް ގެވައިލުއްވާ ހިނދު، އޭނާއަށް ގެވައިލުއްވުނީ، އެ ރިޔާސީ ނަމުންނެވެ. މާނަ ރިޔާސީ ނަންނަމުގެ އަހުލުވެރިންނަށް ލިބިގެންވާން އުފާފާގަތިކަން، އެ ދުވަހުގެ ވެރިކަސްކަފާނުގެ އޭނާއަށް މިންވަރުކުރައްވާފައިއެވެ. އާމީން.

ދުވަހަކަށް ބާފާވިފައިވާނީ، ސަލްމާ ނަޝީދު (ސާފީޓާ) ގެ ނަސަބުގެ މައްސަލަތެވެ. އޭގެ، ފަހަރެއްގައި ވެސް އޭނާގެ ނަސަބުގެ މޫސުކުމަނޑުކައި ފަހުރުވެރިވާކަށް ނުނުވެ. އެކަމަކު، އޭނާގެ މަސްފުނުގެ އަޅުވެރި އެންމެންގެ ހުރި ދުއާތަކެއް، ތާއަބަދުމެ އޭނާއަށް ލިބިދިޔުމަކުގެ މަސްފަރި މަދު ބާވަނުގައެވެ. މާތް الله، އެ އެންމެންގެ ހުރި ދުއާ އިޖާބަކުރައްވައި، އޭނާއަށް ސުވަރުގޭގެ މަސްފަރި ނިޢުމަތްތަކަށް މިންވަރުކުރައްވާށިއެވެ. އާމީން.

1. ސޫރަތުލްމުލްކު (67): 2

ތިންވަނަ އަހަރުގެ އަލިއަޅުވާލުމާ ގުޅިގެން ވާހަކަ، ސަރުކާރު ނަންބަރު (ސާވިނީރ) ނެރުއްވުމާ ގުޅިގެން މިއީ އާގައި ޝާއިރުންނާއި ލިޔުންތެރިންގެ ވަރަށް ބޮޑު ޝައުގުވެރިކަމެއް. އެ ހަބަރުތައް ހިމަނައިދީ، އެއީ ޢާންމު ވަރަށް ބޮޑު ޚިދުމަތެއް. އަދި އާއިލީ ބައެއް ކުންފުނި ދައުލަތާއި އިންތިޒާމުގެ ތަރައްގީއަށް ފާހަގަކޮށްލަން.

މި ޖުބިލީގައި، ސަރުކާރު ނަންބަރު (ސާވިނީރ) ގެ އާއިލާގެ ދެންބޭރުންނާއި، ޢާންމު ދުނިޔޭގެ ބަސް ހިމަނައިދިނުމާއި މުސާރައާއި ކޮމިޓީތައް ދެވިފައި. ނަމަވެސް އެކަން ކުރުމަށް ޒިންމާ ނުވާނެ. އެއީ، ޢާންމު ކުއްލި ވަރަށް ގުޅިގެން އެ ބޮޑުތަކުގެ ޕްރޮޖެކްޓްތައް ފުރިހަމަވާ ފަދަ ހަރުދަނާ ބޭނުން ކުރުން. ނަމަވެސް މި ޖުބިލީ ދުވަހަ އިންތިޒާމުގައި އެ ބޮޑުތަކުގެ ބަސް ހިމަނައިދިނުމާއި ބުރަވީ ދުނިޔޭގެ އިންސާނުން ދެކެވޭ.

މި ޖުބިލީގައި މަސްއޫލު ބައިތަކެއް ހިމެނޭ ދަތުރުތަކެއް ވަނަވަ އެއީ، މުދަލުގެ ތަރައްގީ ކުރުމަށް މަގުފަހިވާނެ.

މި ޖުބިލީ އިތުރުކުރެވޭ ނަޒަރު މަތިވެރިކަމެއް ކުރެވޭ ފުރިހަމަ ޚިދުމަތް، 9763216 މި ނަންބަރަށް އަންގަވާދެއްވުން އެދެމެ.

މި ކުރެވޭ ޖުބިލީ، ސަރުކާރު ނަންބަރު (ސާވިނީރ) އަންހެނުން ދުނިޔެއަށް ހިތްވަރު ދިނުމުގައި ކުރިމަތިން، މާތް الله ތައުފީޤު ދެއްވާށި. އާމީން.

6 ޑިސެމްބަރު 2021

އަބްދުލްމުޙުސިން ޙަސަން

ނަމާއި ނަމުގެ މާނަ

ސަލްމާގެ ފުރިހަމަ ނަމަކީ، "ސަލްމާ ނަސީމް" އެވެ. އާންމު ނަމަކީ، "ސާޖިދާ" އެވެ. ދެން މި ބަލައިލަނީ ސަލްމާ އާއި، ނަސީމް އާއި ސާޖިދާގެ މާނައަށެވެ.

ސަލްމާގެ މާނަ

ސަލްމާ (سَلْمَى) އަކީ، ޢަރަބީންގެ އިހުގެ އަސްލީ ރިވެތި ނަންތަކުގެ ތެރެއިން ނަމެކެވެ. ސަލްމާގެ މާނައަކީ، "ސަލާމަތްތެރިކަން ލިބިގެންވާ އަންހެނާ" އެވެ. މި ނަމުގެ މާނަތަކުގެ ތެރޭގައި، ރަޙީމީކަމާއި، އޯގާތެރިކަން ހިމެނެއެވެ. ސަލްމާ (سَلْمَى) އަކީ، ސަލީމް (سَلِيْم) ގެ ގިނަ ގޮތެވެ. މުސްލިމް ލިޔުން އިލްމުވެރިން ވިދާޅުވެފައިވަނީ، ސަލްމާއަކީ، އިސްލާމްދީނާ ނުވަތަ ނަބަވީ ސުންނަތާ ހިލާފު އެއްވެސް މާނައެއް ނުހިމެނޭ ނަމެއް ކަމަށެވެ (ރަޝީދާ އަބްދުލްޙަމީދު 2019).

ސަލްމާގެ ނަން ދެވިފައިވާ އަންހެނުންގެ އާންމު ސިފަތަކުގެ ތެރޭގައި: އުންމީދުކުރުމާއި، އަނެކުން ދެކެ ލޯބިވުމާއި، އެކުވެރިންގެ މެދުގައި މަޤުބޫލުކަން ލިބިގެންވުމާއި، އަނެކުންނާ މުޢާމަލާތްކުރުމުގެ ޤާބިލުކަމާއި، ރިވެތި ޤަބޫލުކުރުމާއި، ބޮޑެތި މީހުންނަށް ކަމޭހިތުމާއި، ކުޑަ ކުދިންނަށް އޯގާތެރިވުމާއި، މިސްކީނުންގެ ހޯބި ލިބިގެންވުމާއި، އަމިއްލަ ނަފްސަށް އިތުބާރުކުރުމާއި، ބޮޑާކަމުން ނެތުމާއި، ކާރުވުމުގައި މޮޅުވުމާއި، ކުރި ހޯދަން މަސައްކަތްކުރުމާއި، މަސައްކަތަށް ފަރިތަތެރިވުމާއި، އިތުރު މަސައްކަތްކުރުމުގެ ޝައުޤު ލިބިގެންވުމާއި، މަސައްކަތުގައި އުފާވުމާއި،

ބޮޑުދިރިކަމާއެކު ކަންކަން ނިންމުމާއި، މަޤާމުކުރުމަން ފާބިކުރުމާއި، ރުޅިމަޖީކަމާއި، މުރާދިކަމާއި، ބޮޑުދިރިކަމާއި، ދަތިތަކުކާރިޔާކުރުމާއި، އަނގުކުންނަން އެހީތެރިވުމާއި، ހެޔޮ ކަންތައް ކުރުމަން ފާބިކުރުމާއި، ބަރުދު ދަރާޖީކުރުމާއި، ކުރުމަތާއި ޒިތިމައުމާއި ކުރިއަރުވައިދިނުމަން ފާބިކުރުން ހިމެނެއެވެ (ރަޝީދާ އިބްރާހީމްދީދީ 2019).

ނަޞީރުގެ މާނަ

ނަޞީރު (نَصِير) އަކީ، ޢަރަބިބަހުންނަން ހަރާ ނަމެކެވެ.[2] މި ނަމުގެ މާނައަކީ ރައްކާތެރި، ނަސްރުދޭ ފަރާތް އާއި، މަދަދުކުރާ ފަރާތް އާއި، ތާއީދުކުރާ ފަރާތް ހިމެނެއެވެ. ތާރީޚީ ގޮތުންނާއި ދީނީ ގޮތުން އަހަމިއްޔަތު (نَصِير) މި ނަމަށް ވަރަށް ބޮޑުވެއެވެ. މި ނަން ދީނީގޮތުން މުހިއްމު ރޮލެއް ކުޅޭ އިސްލާމީ ސަޤާފަތުގެ ތެރޭގައި، ހިތްވަރުގެ ރަމްޒެއް، އެހީ ފާބިވާ މީހުން ދެކޭގޮތުގައި މި ނަމަކީ ނަސްރުދިނުން ހިމެނެއެވެ. އަދި އާންމުކޮށް، މުސްލިމުންގެ ތެރޭ ބޮޑެތި ހިތްވަރާއި ދީނީ ތަމްސީލު ކުރާ ނަމެކެވެ. މި ނަމަށް ވަރަށް ގިނަ ސަޤާފަތެއް ބެހެއްޓިފައިވާ ޚާއްޞަ ގޮތެއް ލިބިގެން ވެއެވެ (ވިކިޕީޑިއާ, 2021).

އައްނަޞީރު (النَّصِيرُ) އަކީ، ޢަރަބިބަހުގެ ފިޔަވަޅު މާނަ "ނަޞަރަ" (نَصَرَ) ގެ ޞީޣައެއް މުބާލަޣާ (صيغة مبالغة) އެވެ. "ނަޞަރަ" (نَصَرَ) ގެ މާނައަކީ، "ނަސްރުދިނުން" އެވެ. އައްނަޞީރު (النَّصِيرُ) އަކީ، މާތް الله ގެ ޞިފަތި އިސްމުލްޙުސްނާގެ ތެރެއިން އިސްމުލްޙުސްނާއެކެވެ. އެކަލާނގެ އިސްމުލްޙުސްނާގެ ތެރެއިން (النَّصِيرُ)

ނަޞީރަކީ، ސަރުކާރުގެ ބައެއްގެ އަސްލު ނަމެވެ. އެހެންގޮތަކަށް ނަމަކީ، "އަބްދުއްނަޞީރު" އެވެ.[2]

ގެ މާނައަކީ، ގިނަގިނައިން ސަޖްދުކުރައްވާ ތަސްބީހަކަލާނގެއެވެ. އެކަލާނގެ ހަޟްރަތުން މަރުދު ތިބެގެންވާ މީހާ ނިކަމެތިކޮށްލުމަށްވާ ތަސްބީހަކަލާނގެއެވެ (އަލްމަޢާނީ, 2021).

ސާޖިދާގެ މާނަ

ސާޖިދާ (سَاجِدَة) އަކީ، ސާޖިދު (سَاجِد) ގެ އަންހެން ނަމެވެ. ސާޖިދާގެ މާނައަކީ، "ސަޖިދަކުރާއަންހެނާ" އެވެ (އަލްމަޢާނީ, 2021).

ޢަރަބިބަހުގައި ސާޖިދާ އެވެ، ކިޔަނީ، މާތް الله ގެ ހަޟްރަތުން އަޅުކަންކޮށް، ގިނަގިނައިން ސަޖިދަކުރާ އަންހެނާއަށެވެ. ނަމާދުގައި ޚުޝޫޢުވެރިވުމާއި، މަޤްބޫލުވުމަކީ އާންމުގެ ސިފަތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ކަންކަމެވެ. ސާޖިދާއަކީ، މުސްލިމުންގެ ގޮތުގައި ނުހަނު ރިވެތި އަދި އުފާވެރި މާތް ނަމެކެވެ. އެ ނަމުގައި ދީނުވެރިކަމުގެ މާނަ ހިމެނެއެވެ. ސާޖިދާ އެވެ، ކިޔަނީ، އިޙްސާންތެރިކަން ގަދަ، ތަޤްވާވެރި އަންހެނުންނަށެވެ. ސާޖިދާގެ ނަން ދުނިޔޭގައި އަންހެނުންނަކީ، އާދަމް ގޮތެއްގައި ހުރެވޭ ހުރި ބައްޓަމެވެ. ހިތްހަމަޖެހުމާއި، އަޚްލާޤީ ރަނގަޅުކަމާއި، އެހީތެރިކަމާއި، މުޙައްބަތްތެރިކަމާ، މި ނަމުގެ އަޚްލާޤީ ސިފަތަކެވެ (ފަތުރުވެރި, 2021).

މި ބައްޓަންކުރުވެސް، ސަމާލު ނަބިއްޔާ ދުވަހު ސާޖިދާގެ ނަމުގައިވާ ބައެއް މާނަތަކެވެ. ސާޖިދާ ނިޔާވުމުން، އާއިލާގެ ހުރި ބަސްތަކެއް ޝިދި ގިނަ ބައެއްގެ ކިބައިން ފެނި، އާއިލާގެ ކިބައިގައިވާ ރިވެތި ސިފަތަކުގެ ފާހަގަ އަޚްލާޤީވެއެވެ. އާގެ ތަރުތީބުގައި މި ބައްޓަންކުރުވުނު ބައެއް ސިފަތައް ހިމެނޭކަން ފާހަގަކުރެވުނެވެ.

ސަލްމާ ނަސީރާގެ ނަސަބު

ސަލްމާ ނަސީރާ ނުވަތަ ސާޖިދާ އަލީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤަދަރުވެރި އެބައި ނަސަބެއްކަމެއް އާނާގެ މަޝްހޫރުގައި ހިމެނޭ މަރުދަވި ދަރިއްކަމެވެ. އާނާގެ އަނބު ދުރު ކާފައިރި، އަލްޙާފިޡު ޤުރުއާނު ނާޒިރުވެ. އެއަށްފަހު އާނާގެ އަނބު ދުރު ކާފައިރި، މިސްކިތުގެ އަލްގާޒީ ބަޔަކާ ދޫކޮށްލާފައި ހުރި ކަމެއް ދޭ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބަޔަކަށް ބަސްކަލުންގެ ބޭނުން އަލްޙާފިޡުން މުޙައްމަދުއްބިން ބަރުޅޭސް ވެސް އާނާގެ ކާފައިރިވެ. އަދި ހިމިޔާ ބޮޑުގެ ދުށުން މުސާ ކަލޭފާ ކަލޭގެފާނު، ގއ. ވާވިލުން ޖިލް ހަޖޫ (ކާވަރަބެއްހާ) އަޅި ވެސް އާނާގެ ދި ކާފައިރިވެ.

ދެން މި ބަޔަކަށް މި ނަސަބުތަކުގެ މައްޗަކުވެ.

ޤުރުއާނު ނާޒިރާ ދެވަގުތާ ނަސަބު

ސަލްމާ ނަސީރާ ނުވަތަ ސާޖިދާ އަލީ:

އަލްޙާފިޡުލްކަބީރު ޤުރުއާނު ނާޒިރު އަލްބަލަދީހާއި (504 ހ.) (1110 މ.) ގެ ދަރިކަލުން،

ސުލައިމާން ފާނުގެ ދަރިކަލުން،

މުޙައްމަދު ފާނުގެ ދަރިކަލުން،

ޢީސާ ފާނުގެ ދަރިކަލުން،

އަލްކަބީރުލްވަޒީރު ޤުރުއާނު ނާޒިރުގެ ދަރިކަލުން،

ޙަސަން ނާޒިރުގެ ދަރިކަލުންނަކުން،

ދޮންކަދީދާބޫގެ ދަރިކަލުން،

ޢަބްދުއްދު ނާއިބުގެ ދަރިކަނބަލުން،

ދޮން ބުބުގެ ދަރިކަނބަލުން،

ދޮން ފާތިމާގެ ދަރިކަނބަލުން،

ކުއްޔާރުގެ ދަރިކަނބަލުން،

ދިޔަމިގިލިތަކުރު ސަންފާނާ (އާއި އުދުރު ހަސަން ނާއިބު ކަށަވަރުގާމި ބަކުރުފާނު) ގެ ދަރިކަލުން،

އައްސައިޔިދު ބޮޑުފާޅުސި މުޙައްމަދު ސަލްސޫއްދީންފުލަދޭހީ އައްޒު ބޭކު ފަހިޔާރު ބަކުރުފާނު އަލްޙަބަޝީ އައްޝައިޚް (1585-1645 މ.) ގެ ދަރިކަނބަލުން،

އަލްޙާފިޡު އަލްމުދިރިއް ބޭކު ފާތިމާބީފާނު (އާއި މާލޭ ހަސަނޫރު މުޙައްމަދު ކިޔާ ބޭނީހީ ބަކުރުފާނު) ގެ ދަރިކަލުން،

އަލްވަޒީރު ޙައްޖު މުޙާ ކިޔާބޭނީހީ ބަކުރުފާނުގެ ދަރިކަލުން،

ޙަސަން ބައްޔާނުގެ ދަރިކަލުން،

ޙުސައިން ބައްޔާނުގެ ދަރިކަނބަލުން،

އާމިނާފާނުގެ ދަރިކަލުން،

މާނާ ކަލޭގެފާނު އަލްމުޙައްމަދު ޙިލީ ބައްޔާނު (އާއި ހަވާއު ކިޔާ އަޙްމަދު ކަލޭގެފާނުގެ ޙައްވާ ކަނބޮޑުކަލޭގެފާނު) ގެ ދަރިކަލުން،

މޫސާ ބަކުރުފާނުގެ ދަރިކަނބަލުން،

ސަނގޫއިފާނުގެ ދަރިކަލުން،

ޢަބްދުއްނަސީރު (އާއި ފަރީޝާ) ގެ ދަރިކަނބަލުން،

ސަލްމާ ނަސީރު (ސާޙިރާ) އެވެ.

މި ނަސަބު ފެށުން ކަމުގައިވާ، ޢައްޝައިޚު ޔޫސުފު ނާއިބަކީ، އެއްވެސް ޝައްކެއް ނެތް ގޮތުގައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ތާރީޚުގެ ތިން އަތޮޅުގައި މާތްވެގެންވާ އިސްލާމްދީން ފުޅުއްވި މާތް ވަޒީރިޔާއެވެ.[3] އެކަލޭގެފާނަކީ ޢަރަބިކަރައިގެ ބޫކާލާވެ. އެކަލޭގެފާނަކީ ކިޔަވާވިދާޔަގެ ބޮޑުދަރުދާއެވެ. އެކަލޭގެފާނުގެ އުސްތާޛަކީ ޢަރަބިބަހާއި ތަބްރީޒުބަހުން ކިޔަވައިދެއްވި އިލްމުވެރިޔާ ޢަބްދުލްޤާދިރުލް ޖީލާނީ އެވެ.

މިސްރުގެ ރަސްގެފާނާ ގުޅިފައިވާ ނަސަބު

ސަލްމާ ނަސީރު ނުވަތަ ސާޙިރާ އަކީ:

މިސްރުގެ ޢަދުރާނަ އިޢްޒަތްތެރި ރަސްގެފާނު އައްސުލްޠާން އަލްއަޝްރަފު ސައިފުއްދީން ޤާއިތުބާއީ (815-901 ހ.) (1412-1496 މ.) ގެ ދަރިކަލުން،

އައްސާލިޙު މުޙައްމަދު (އިބްނު ސުލްޠާން މިސްރީ) ގެ ދަރިކަލުން،

އުމަރު ޙަސަން ނާއިބު ރަސްރަސްކަލާމި ތަކުރުފާނު (އާއި ދިއަރަމިގެދަރު ސަލްމާބީ) ގެ ދަރިކަލުން،

އައްޝައިޚުލްފާޟިލު މުޙައްމަދު ޝަމްސުއްދީނުލްކަބީރު ބޮޑު ފަޚުރޭދާރު ތަކުރުފާނު އަލްއަޢްޒަމު އައުލާދު (1585-1645 މ.) ގެ ދަރިކަނބަލުން،

[3]. ފަސްޓިވަލްއެއް ޝައިޚު ޙުސައިން ބަލާޙުއްދީން ވަނީ މިކަން ކަނަވަރުކޮށްދެއްވާފައެވެ. އަދި ދެކުނުގެ އަތޮޅުތަކުގެ ތާރީޚުން ވެސް މިކަން ސާބިތުވެއެވެ.

އަލްބާރިޢާ އަލްމުޢުތިބިރާ ބޮޑު ފާޠިމާބީފާނު (އާއި މާލޭ ހެންވޭރު މުޙައްމަދު ކުޅަބޭނާޔި ކަލުބުރާފާނު) ގެ ދަރިކަލުފުޅެން،

އަލްވަޒީރު ބާއްޖި މޫސާ ކުޅަބޭނާޔި ކަލުބުރާފާނުގެ ދަރިކަލުފުޅެން،

ބަސަވަން ކަލްއާނުގެ ދަރިކަލުފުޅެން،

ބުސަވިން ކަލްއާނުގެ ދަރިކަނބަލުން،

އާމިނާފާނުގެ ދަރިކަލުފުޅެން،

މޫނާ ކަލޭގެފާނު އަލްމުޙައްމަދު ބަޑޭ ކަލްއާނު (އާއި ހުވަދުއޭ ރިދޫގެ އަހުމަދު ކަލޭގެފާނުގެ ބައްލާ ކަނބަލޭގެފާނު) ގެ ދަރިކަލުފުޅެން،

މޫސާ ކަލުބުރާފާނުގެ ދަރިކަނބަލުން،

ސަންފާއިފާނުގެ ދަރިކަލުފުޅެން،

ހަބީބާއްސަނިޢު (އާއި ފަރީދާ) ގެ ދަރިކަނބަލުން،

ސަލްމާ ނަސީރު (ސާޖިދާ) އެވެ.

މި ނަސަބުގެ ފުރަން ކަމުގައިވާ މިސްރުގެ އައްޔާނަ ރަސްގެފާނު އައްސުލްޠާން އަލްއަޝްރަފު ސައިފުއްދީން ޚާލިދުބާއި ޢަލީ، އިސްލާމީ އުންމަތުގައި ވެރިކަން ކުރައްވާފައިވާ އެންމެ ހެޔޮވެރި ހަރުދަނާ ރަސްރަސްކަލުންގެ ތެރެއިން ރަސްކަލެކެވެ. އޭނާއަކީ، މިސްރާއި ޝާމުކަރައާއި ޙިޖާޒުކަރައިގައި މުސްލިމުންގެ ބިނާކަމުގެ އާރާސްތުކުރައްވައި ބާރުއެރުވިއެވެ. އެފަދަ އެއް ބިނާއަކީ، މަސްޖިދުއްނަބަވީއެވެ. އޭނާއަކީ، ހުރި ކަނޑުކުރުވައި މުސްލިމުންނަށް ޒަޢީމު މުސްލިމުންނަށް ވާގިވެރިވެދެއްވި ނުހަނު ދިރާސާ ރަސްކަލެކެވެ.

މުޙްޔިއްދީން ރަދުންނާ ގުޅިފައިވާ ނަސަބު

ސަވްދާ ނަސީރު ނުވަތަ ސާދިޔާ އަކީ:

އައްސުލްޠާން އިބްރާހީމް މުޙްޔިއްދީން (ރާއްޖޭގެ ރަސްކަން ކުރެއްވީ: 1701 މ. އިން 1705 މ. އަށް) ގެ ދަރިކަލުން،

މުޙައްމަދު މަނިކުފާނުގެ ދަރިކަލުން،

ކޮނޭ މޫސާ މަނިކުފާނުގެ ދަރިކަލުން،

ކޮނޭ ހަޖީ މަނިކުފާނު (ކޮނޭގެއި: 1173-1213 ހ.) ގެ ދަރިކަނބަލުން،

ބޮޑު ދޮރުފައިޓާ ދީދީ (ބޮޑު ދަރުމާ ދީދީ) ގެ ދަރިކަލުން،

ބަސަން ދީދީގެ ދަރިކަނބަލުން،

ކުދިދީދީ (ކުޑަ ދީދީ) ގެ ދަރިކަނބަލުން،

ސަނގުއިފާނުގެ ދަރިކަލުން،

ޢަބްދުއްނަސީރު (އާއި ދަރިޝާ) ގެ ދަރިކަނބަލުން،

ސަވްދާ ނަސީރު (ސާދިޔާ) އެވެ.

މި ނަސަބުގެ ފެށުން ކަމުގައިވާ އައްސުލްޠާން އިބްރާހީމް މުޙްޔިއްދީން (ރާއްޖޭގައި ރަސްކަން ކުރެއްވީ، 1701 މ. އިން 1705 މ. އަށް) އަކީ، އިސްދޫ އިބްރާހީމް ފާނަބޮޑުކުރުގެ ދަރިކަލުން، ބަސަން މާފަތްބޮޑުކުރުގެ ދަރިކަލެކެވެ. އެހެންކަމުން ސަވްދާ ނަސީރު (ސާދިޔާ) ގެ ނަސަބު ވަނީ، އިސްދޫ މުޙްޔިއްދީން ރަދުންގެ ދަރިކޮޅާ ވެސް ގުޅިފައެވެ. އިސްދޫ ދަރިކޮޅަކީ ރާއްޖޭގައި ރަސްކަންކުރި ފަސްވަނަ ދަރިކޮޅެވެ.

ހިމިއްޔާ ގުޅިފައިވާ ނަސަބު

ސަލްމާ ނަސީމް ނުވަތަ ސާވިދާ އަކީ:

ހިމިތީ ބޮޑުގޭ ދޮން މޫސާ ކަތީބު ކަލޭގެފާނު (ދޮންބައްބާ) ގެ ދަރިކަލުން،

ބަދީޢުއްޒާނު (ބަޑީ ދާނާ ކަލޭގެފާނު) ގެ ދަރިކަލުން،

މޫސާބޮޑުކަލޭގެފާނުގެ ދަރިކަނބަލުން،

ސަނބުއިލާނުގެ ދަރިކަލުން،

ޢަބްދުއްނަސީރު (އާއި ބަރީޝާ) ގެ ދަރިކަނބަލުން،

ސަލްމާ ނަސީމް (ސާވިދާ) އެވެ.

ހިމިތީ ބޮޑުގޭ ދޮން މޫސާ ކަތީބު ކަލޭގެފާނު (ދޮންބައްބާ) ކާފަނިކަލެއްވީ އާމިނާފާނާ އެވެ. މި އާމިނާފާނަކީ، އަލްޙާއްޖު ދޮންކަލޭއްގެ ފާތިމާބީފާނެ، ހުސައިން ތަކުރުފާނުގެ ދަރިކަނބަލެކެވެ. ގދ. ތިނަދޫ ޢަބްދުﷲ ހިލްމީ (2003) ވިދާޅުވާ ގޮތުގައި، "ދޮންކަލޭއްގެ" އަކީ، ޢާއިލީ ނަމެކެވެ. އެއީ ފިރިހެނުންގެ ނަމެއް ކަމުގައި ބެލެވެ. ކަމަށާއި، ހިމިތީ ބޮޑުގޭ ދޮން މޫސާ ކަތީބު ކަލޭގެފާނު (ދޮންބައްބާ) އަކީ، އައްޝައިޚުގެ ކަލިބަކަށް ވަޒީރިއްޔާނެވި، ހެ. ހިމިތީ ބޭރުގެއް ކަލަން ފެށި އާނާ ވިދާޅުވެއެވެ.

ބަދީޢުއްޒާނު (ބަޑީ ދާނާ ކަލޭގެފާނު) ގެ އަޚުމާދަރިޔާ، ދޮކާނުގެ ބިން އަސްލުގައި ފޮނިޔަފައިވާ ވަރަށް ބޮޑު ދަރިކަލެކެވެ. މި މާނާކަލޭގެފާނަކީ، ދިވެހި ދައުލަތުގެ ކިޔަވައިދީގައި ވެސް ނަހަރު ހުރުނުވެރި ބާކަލެކެވެ. އޭނާއަކީ ދިވެހި ދައުލަތުގައި ބޮޑުދާވެ ވަރަށް މުހިންމު ކަންތައްތަކެއް ކުރުމުގައި ޚިދުމަތްކުރި އިރުވެރިއެކެވެ. އެކަމުންކަމުން އޭރުގެ ސިފައިން ގޮތުގައި ވެސް ދައުލަތުން އޭނާއަށް އަދަބުއް ނުދެއްވައެވެ.

ކޯވަށެބެއްދާ ގުޅިފައިވާ ނަސަބު

ސަލްމާ ނަސީރު ނުވަތަ ސާޖިދާ އަކީ:

އައްސަޔިދު ޢަލީ ހަމީދު (ކޯވަށެބެއްދާ) ގެ ދަރިކަލުން،

ޙަސަން ހަމީދުގެ ދަރިކަލުން،

އޮތެމައްޒާނުގެ ދަރިކަލުން،

ޢަބްދުއްނަސީރު (އާއި ދަރީޝާ) ގެ ދަރިކަނބަލުން،

ސަލްމާ ނަސީރު (ސާޖިދާ) އެވެ.

މި ނަސަބުގެ ފެށުން ކަމުގައިވާ އައްސަޔިދު ޢަލީ ހަމީދު (ކޯވަށެބެއްދާ) އަކީ، ގއ. ވިލިނގިލިން، ގއ. މާމެންދޫއަށް ވަޑައިގެންނެވި ބޭކަލެކެވެ. އޭނާ ގއ. މާމެންދޫއަށް ވަޑައިގެންނެވިއިރު، އެ ރަށް ވަނީ ފަޅުވެފައެވެ. އެ ރަށް އަލުން އާބާދުކުރެއްވި މާލިމީ ބާނީއަކީ، އޭނާއެވެ. އޭނާގެ ދަރިފަސްކޮޅުން އަދި ޤަދަރުވެރި ޝަޚްޞިއްޔަތުންގެ ތެރޭގައި، މިރާއްޖޭގެ ވެރިކަންކުރެއްވި ބޮޑެތިން ހިމެނިވަޑައިގަންނަވައެވެ. އޭގެތެރެއިން ވެރިންގެ ތެރޭގައި، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ސުމުއްވުލްއަމީރު އިބްރާހީމް ނާސިރާއި، ސާބިޤު ރައީސް ޢަބްދުﷲ ޔަމީނު ހިމެނިވަޑައިގަންނަވައެވެ. އިލްމުވެރިންގެ ތެރޭގައި، އައްސަޔިދު ބަޣްދާދާ އަލްބާރިދު އިބްރާހީމް (އައިސާބީގެދަރު ދޮންބެއްދާ) އާއި، އަލްޙާއްޖާ އަލްފާޟިލާ އިބްރާހީމް މަޖީދުއްދީން [illegible] އަލްފާޟިލާ ޙުސައިން ޢަލީދުއްދީން (ބޮޑުފެންވަރުގެ ސީދީ) ހިމެނިވަޑައިގަންނަވައެވެ. މިހާރުވެސް މިރާއްޖޭގައި ތިއްބެވި، ކަމުދާރިވެގެންވާ އެބައި ބޭފުޅުންނަކީ، އެބައިން އިސްކުރެއްވުނުގެ އެއް އަތްމަތިން ވަނީ، އައްސަޔިދު ޢަލީ ހަމީދު (ކޯވަށެބެއްދާ) އާ ގުޅިފައެވެ.

ސާޤިދާ ނިޔާވި ހަބަރު

ސަލްމާ ނަސީމު (ސާޤިދާ) ނިޔާވި ހަބަރު، މީޑިއާއިން ގެނެސްދީފައި ވެއެވެ. ދެން މި ބަލައިލަނީ އެކިއެކި މީޑިއާތަކުގައި އެ ހަބަރު ގެނެސްދީފައިވާ ގޮތުގެ މައްޗަށެވެ. މި ހަބަރުތަކަށް ނަކަލުކޮށްފައިވާނީ، އަދަބީ ކުރާއި އިލްމީ ކުރު އިސްތާބުރުކުރެވޭކަމުގައެވެ. އަދި ކޮމެންޓުތަކުގައި ހިތްދަތި ފަރާތްތަކުން ކޮންފަރާތަކުން ދުޢާތައް ފުރިހަމަކޮށްފައި ވާނެއެވެ. ނަމަވެސް، ހަބަރުތަކާ މައުލޫމާތުގެ އިތުރުން ބޭނުންކުރައްވާފައެއް ނުވާނެއެވެ.

މިހާރު ނޫހުގެ ހަބަރު

"މިހާރު" ނޫހުގައި ސަލްމާ ނަސީމު (ސާޤިދާ) ނިޔާވި ހަބަރު ގެނެސްދީފައިވަނީ، "ވިހެއުމުގެ ރެކޯޑުގައި ޖުވާން އަންހެނަކު މަރުވެއްޖެ" މި ސުރުޚީގެ ދަށުގައެވެ. އެ ހަބަރުގައި ވެއެވެ.

ޢާއިލާއިން ބަޔާންކޮށްފައި، އުމުރުން 25 އަހަރުގެ ސަލްމާ ނަސީމާއި އާއްމުގެ ފުރިހަމަ ދިރިއާ، އަލަތު ދަރިފުޅަކު ވިހާ ވަގުތު ބޭނުންކުރާ ބަޔަކު ބަލިވެ ހާލުގައި ހުރި. ކަންބޮޑުވުމުގައި، ބޭބީ ދަރިފުޅު ދެ ކުދިން ހުރިއެވެ. ހޮސްޕިޓަލް، ކައިވެނިކަން ދެ އަހަރު ފަހުން، ދަރިއަކު ލިބުނު ސަލްމާ ހުރި ވަރަށް ބޭނުން އުފާވެފައެވެ.

އެކަމަކު، ރައްޔިތުގައި މިހާރު ވަރަށް މަދުން ނޫނީ ދިމާނުވާ ފަދަ ހާލަތެއްގައި، ވިހެއުމުގެ ރެކޯޑުގައި ސަލްމާ މިއަދު ވަނީ ނިޔާވެފައެވެ. ފުރަހަން ދަރިފުޅު ވިހާތާ ދެ ގަޑިއިރު ފަހުން، މިއަދު މެންދުރު ސަލްމާ ނިޔާވީ، އާންމު ވިއްސަ އާޒާދީ އިން ބޭނުމެއްގައި، ރާ މަރާންޒެއްނުވެއެވެ.

ތުއްތު ދަރިފުޅުގެ ހާލު ބަލަނީގެވެ. އެކަމަކު ސަލްމާގެ ކުއްލި ވަކިވުމާ ގުޅިގެން ޒާހިރާ އަށް ލިބިފައިވަނީ ހިތާމަ އާއި ކުއްލި ސިހުމެކެވެ.

ޒާހިރާއިން ބުނިގޮތުގައި ސަލްމާ ނިޔާވިކަން އޭނާގެ ފިރިމީހާ އަށް އަދިވެސް ގަބޫލެއް ނުކުރެވެއެވެ.

"ޝޮކެއްގައި އަދިވެސް އޭނާ ހުރީ. ވާހަކަ ވެސް ނުދައްކާ." ގއ. މާމެންދޫ ޖުވާނާގެ ޒާހިރާގެ މެންބަރަކު ބުނެއެވެ. އޭނާ ބުނިގޮތުގައި ކައިވެނިކޮށް ދެ އަހަރު ވީ ތަނުން، ސަލްމާ ބަނޑުބޮޑުވިއިރު އެއްވެސް ބިރެއް މަސައްކަތެއް ނުޖެހެއެވެ. ވިހެއުމާ ހަމައަށް ވެސް އޭނާގެ ހާލު ބަލަނީގެވެ. ޒާހިރާ މިހެން، އެ ދުވަސްވަރުން ސިފަކުރީ ވަރަށް ލޯބިން އުފާން ބަލައިގެ ގޮތުގަ އެވެ. އެކަނިވެ، ތުއްތު ދަރިފުޅާއި ފިރިމީހާ އަދި ޒާހިރާ ދުރުކޮށް، ކުއްލި ގޮތަކަށް ސަލްމާ ވަކިވެގެން ދިޔުމަކީ އެންމެންނަށް ލިބުނު ވަރަށް ބޮޑު ހިތާމައެކެވެ.

އެ ދުވަސްވަރު މާލޭގައި ދިރިއުޅުން ނަމަވެސް، ސަލްމާގެ ޒާހިރާ އުޅެނީ ރަށުގައެވެ. ދަރިފުޅުގެ މަރުގެ ހަބަރު އެހު އޭނާގެ ޒާހިރާގެ ބައެއް ފެންބަރުން މިއާދު ވަނީ މާލެއަށް އައިސްފައެވެ. ސަލްމާގެ ޖަނާޒާ އަދާކުރީ މިރޭ (3 ފެބްރުވަރީ 2021 ދުވަހުގެ ރޭ) 10:00 ގައި، އާ ސަހަރާގައެވެ.

ސަލްމާއާ ގުޅިގެން ބުނެ، އެ ޒާހިރާގެ މީހަކު ބުނިގޮތުގައި ދަރިފުޅާ ފެދު ގިނަ އުއްމީދުތަކެއް ކަނޑި، އެ ދަރިފުޅު އުރާލުމުގެ އުފާ ފެށޭ ނުލިބި، ލަސްވަ ވަކިވެގެން ދިޔުމަކީ ވަރަށް ބޮޑު ހިތްދަތިކަމެކެވެ. "ވަރަށް އަވަހަށް ދަރިފުޅު ފެންނާނެ ކަމަށް ވަރަށް އެކުލަވައިލެވިގެން އޭނާ މި ފުރުން އުޅުނީ. އެކަމަކު ދަރިފުޅު އުރާ ފެށޭ ނުލިބި އޭނާ އެ ދިޔައީ،" ސަލްމާގެ ޒާހިރާގެ މެންބަރު ކިޔައިދިނެވެ.

"ދަރިފުޅު ފެންނައިރަން ހަމަ އެނގެން ހިތްހަމަކީ."

ވިހެއުމުގެ ބޮޑުކަމި ގައިން ގަރުވުގަނޑު ރާއްޖެކަމި ދިމާލު ވަރަށް ގަދުން ނުޒި ދިމާލާ ކަމުކުވާ. އާޖީކަމި މި ހާދިސާ ހިނގި ގޮތް، އެ ހާސްޓީޕަލުން މިހާލު ގެންދަނީ ތަހުގީގު ކުރަމުންނެވެ (އާމިނަތު ޝިފްރީން, 2021).

މިހާރު ނޫހުގައި ޝާއިޢުކުރެވުނު މި ހަބަރަށް ކޮމެންޓުކުރައްވާ ފަރާތްތައް ކަމުގައިވާ "ޖޯބީ" ލިޔުއްވާފައި ވެއެވެ.

މައިދާއަށް ޝުކުރުގެ ބާރު ނިޢުމަތް މިންވަރުކުރައްވާނެއެވެ. ޖާއިޒާއަށް ކުރީފިރިކަން ދެއްވާނެއެވެ. އާމީން.

ކޮމެންޓުކުރައްވި އެހެން ބޭފުޅަކު ލިޔުއްވާފައި ވެއެވެ.

ވިހެއުމުގައި މަރުވުމަކީ ޝަހީދު ވުމުގެ މަގާމު ލިބޭ ކަމުގައި އެނގިފައިވެއެވެ. ޔާ اللهُ! ސަލާމަތާ އަށް މި ދަރަޖަ ދެއްވައި ފާނދޭވެ! އާއިލާ އަށް މަގާމު މަތިކުރައްވައި، އާއިލާއަށް ޝުކުރުގެ އެންމެ މަތިވެރި ދަރަޖަ ދެއްވައި ފާނދޭވެ! އަދި ސަލާމާ އަށް ޖާއިޒާއަށް ކުރީފިރިކަން ދެއްވައި ފާނދޭވެ!

"އާސިޔާ" އަށް ނަމުގައި ކޮމެންޓުކުރައްވި ބޭފުޅަކު ލިޔުއްވާފައި ވެއެވެ.

ސަލާމާގެ ދަރިފުޅުގެ ހިތުމަތިކަން އަހަރެންގެ އަންހެނުން ހަދަން ފުރުސަތު ލިބޭނެ ނަމަ ހާދަހާ ރަނގަޅެވެ. އަހަރެންގެ ހުންނަނީ ތިން އަންހެންކުދިންނެވެ. މިކަމާބެހޭ ގޮތުން ވާހަކަދައްކާލާފައިވަނީ ސަލާމާގެ ޖާއިޒާއަށް ގެނެވޭން ވަރަށް ބޭނުމެވެ.

މި ޝުއޫރުތަކަށް ފެނުނު ކޮމެންޓުގެ ދިރާސާކަން، މި ކޮމެންޓުތަކުން އެބަ އެނގެއެވެ. މާތް الله އެ ބޭފުޅުންނަށް ދީ ދުނިޔޭގެ ނަސީބު މިންވަރުކުރައްވާނެއެވެ. އާމީން.

ވަގުތު.އެމްވީގެ ހަބަރު

"ވަގުތު.އެމްވީ" ގައި ސަލްމާ ނަސީބު (ސާވިޔާ) ނިޔާލު ހަބަރު ގެނެސްދީފައިވަނީ، "ވިހައިތާ ގަޑިއިރެއްހާ އިރު ފަހުން ދިވެހި ޖުވާނަކު ނިޔާވެއްޖެ" މި ސުރުހީގެ ދަށުގައެވެ. އެ ހަބަރުގައި ވެއެވެ.

ކުއްޖާ މަރުވީ. އެމަހު ބައްޕަގެ ހިތާމައިން ފުރިއްޖެއެވެ. އަދަމް ދަރިފުޅަށް އިންތިޒާރު ކުރަމުން ދިޔަ ޢާއިލާއަކަށެވެ. އެހެންނަމަވެސް ވިހެއުމަށްފަހު އެ ޖުވާނާގެ ކުއްޖާ ވަކިވުމާއެކު، މުޅި ރަށް ކުރިކަށި ވެއްޖެއެވެ.

ގއ. މާމެންދޫއަށް އަދި ނިސްބަތްވާ އުމުރުން 25 އަހަރުގެ ސަލްމާ ނަސީބު ނިޔާވި ވިހެއުމަށްފަހު، ކުއްޖާ ގޮތަކަށެވެ. ސަލްމާ ނިޔާވީ އޮޕަރޭޝަނަކުން ވިހައިގެން ކާ މަހާ ނުވެގެން ކަމަށް ޑޮކްޓަރުން މަޢުލޫމާތުދީފައެވެ.

ނަމަވެސް މި ކަމުގައި ޑޮކްޓަރުންގެ ރަށްވެހި ބަޔަކު މީޑިއާތަކަށް އަދި ނުދިޔެއެވެ.

"އޮޕަރޭޝަނުގައި ވިހާފަހު، ބޮޑުވެގެން، ކާ މަހާ ނުވެ، ކާ ހުސްވެގެން ނިޔާވީ ކަމަށް މަޢުލޫމާތު ދީފައެވެ." ގއ. މާމެންދޫ އިން "ވަގުތު" އާ ވާހަކަދައްކަ މީހަކު ބުންޏެވެ.

އޭނާ މާތްގައި ދަރިއެއްވުމާއި ޖުވާނާއަށް ކަމަށް މަޢުލޫމާތު ދީފައެވެ. އޮސާރާ ފުރިމީހާގެ ކައިވެނިކަން އަދި ވާދި ދެ އަހަރުއްކައި ގުޅިދޮށްކަވެ.

ސަލްމާ އަކީ ކުރީގެ ފުލިޓް މުލަކަށް މުއްސިނދުގެ ގޮތުގެ ބޯފޮށާ ކައިވެނިކޮށްގެން އުޅޭ ޖުވާނަކެވެ. އެ ޖުވާނާގެ ކުއްޖާ ވަކިވުމާއެކު ޑާއިރެކްޓަރ ލިބިގެންދިޔައީ ކުއްޖާ ސިހުނުކަމެވެ. ގއ. މާމެންދޫ އިން ވާހަކަދެއްކި ބޭފުޅަކު، ސަލްމާ ވިހައި ފުރިހަން ކުއްޖެއް ކަމަށާއި، ދަރިފުޅުގެ ޖަވާ ހަނގަ ކަމަށްވެ.

"ވަގުތު" އަށް މައުލޫމާތުދެއްވަމުން ޑރ. މާފަންނު ކައުންސިލްގެ ރައީސް މުހައްމަދު ޝަރީފް ވިދާޅުވީ، އެ ޒުވާނާ ވިޔަން ގެންގޮސްފައި ވަނީ މިއަދު މެންދުރުގެ ވަގުތެއްގައި ކަމަށެވެ.

"ޑޮކްޓަރުންނާ ހަވާލާދީ އާއިލާގެ ފަރާތުން ބެލީ، ކުއްޖާ ވިހެއުމަށްފަހު، ދާ މަސާސްތުވެގެން އެކަމުގެ ތެރޭގައި ސަލްމާ ނިޔާވީ ކަމަށް." ޝަރީފް ވިދާޅުވިއެވެ. އަދި އޭނާ ނިޔާވީ ދަރިފުޅު ވިހެއިވީ ގަޑިއެއްހާ އިރު ފަހުން ކަމަށް މައުލޫމާތު ލިބިކަން ޝަރީފް ފާހަގަކުރައްވައެވެ.

ސަލްމާއަށް ވަރަށް ރަނގަޅު، ވަރަށް ހެޔޮލަފާ ސާހިބު (ދީންވެރި) އަންހެން ކުއްޖެއް ކަމަށް، ޑރ. މާފަންނުގެ މީހުން ފާހަގަކުރިއެވެ (ރިޔާން ރަޝީދު 2021).

ތިރީގައި މިވަނީ، ވަގުތު.އެކުވި ގައި ޝާއިޢުކުރެވުނު މި ޚަބަރަށް ކޮމެންޓުކުރެއްވި ބައެއް ފަރާތްތަކުން ކުރައްވާފައިވާ ކޮމެންޓްތަކެކެވެ.

މަރްހޫމާ ޢަބްދުالله

މާތް الله، މަރްހޫމާގެ ފުރާނައަށް ސުވަރުގޭގެ ދާއިމީ ނިޢުމަތް މިންވަރުކުރައްވައި ޢާއިލާއަށް ކެތްތެރިކަން ދެއްވާށިއެވެ. އާމީން.

ހުސާނު

މަރްހޫމާ އަށް ސުވަރުގޭގެ ދާއިމީ ނިޢުމަތް ކުރައްވައި، ޢާއިލާއަށް ކެތްތެރިކަން ދެއްވާށިއެވެ. އާމީން.

އައިޝް

މަރުޙޫމާއަށް ސުވަރުގޭގެ ދާއިމީ ނިޢުމަތް މިންވަރު ކުރައްވައި، ޖާއިޒާއަށް ކާމިޔާބުން ދެއްވާށިއެވެ. އާމީން.

އަނާ

މާތް الله، މަރުޙޫމާގެ ޤަބުރަށް ސުވަރުގޭގެ ދާއިމީ ނިޢުމަތްތަކުން މިންވަރުކުރައްވައި ޖާއިޒާއަށް ކާމިޔާބުން ދެއްވާށިއެވެ. އާމީން.

ހާމް.މީ.

اَللّٰهُمَّ اغْفِرْ لَهَا وَارْحَمْهَا.

މާތް الله، މި ބޭފުޅުން ކުރައްވާފައިވާ މި ދުޢާތައް ޤަބޫލުކުރައްވާށިއެވެ. އަދި މި ބޭފުޅުންނަށް ދެ ދުނިޔޭގެ ނަސީބު މިންވަރުކުރައްވާށިއެވެ. އާމީން.

އަވަސް.އެމްވީގެ ޚަބަރު

"އަވަސް.އެމްވީ" ގައި ސަލްމާ ނަސީރު (ސާލިހާ) ނިޔާވި ޚަބަރު ގެނެސްދީފައިވަނީ، "ވިހެއުމަށްފަހު ދޭ މަނާ ނުލެ ބޭބީ މަރުވެއްޖެ" މި ސުރުޚީގެ ދަށުގައެވެ. އެ ޚަބަރުގައި ވެއެވެ.

ވިހެއުމަށް ފަހު ދެ މަހާ ނުވެގެން ފަރުވާ ދެމުންދިޔައިރު ޖީވަނަށް ނިޔާވެއްޖެއެވެ. އޭނާއަކީ، ގއ. މާމެންދޫއަށް ނިސްބަތްވާ އުމުރުން 25 އަހަރުގެ ސަލްމާ ނަސީމެވެ.

ސަލްމާ ނިޔާވީ އޭޑީކޭ ހޮސްޕިޓަލްގައި ވިހެއުމަށްފަހު ދެ މަސް ނުވެގެނެވެ. އެ ހޮސްޕިޓަލުން މި ކޭސް ބެލި، ސަލްމާ ވިހާ ފަހުން ދެ މަސް ނުވެ ފަރުވާ ދެމުން ދަނިކޮށް ނިޔާވެފައިވާ ކަމަށެވެ. އެހެންނަމަވެސް އޭނާ ވިހާ ދަރިފުޅުގެ ޙާލު ރަނގަޅެވެ. ސަލްމާގެ ޖަނާޒާ މިއަދު މާލޭ އާސަހަރާގައި އަދާކޮށްފިއެވެ (އަހުމަދު ހަމީދު އާދަމް, 2021).

ތިރީގައި މިވަނީ، އަވަސް.އެމްވީ ގައި ޝާއިޢުކުރެވުނު މި ހަބަރަށް ކޮމެންޓުކުރެއްވި ބައެއް ފަރާތްތަކުން ކުރައްވާފައިވާ ހެޔޮ ދުޢާތަކައި، ފަރުވާކުރައްވާފައިވާ ހެޔޮ ޝުކުރިއްޔާއެވެ.

ދުދު

ސަލްމާއަށް ސުވަރުގޭގެ ތަނަވަސްކަން މާތް الله މިންވަރުކުރައްވައި، އޭނާގެ ޢާއިލާއަށް ކެތްތެރިކަން މިންވަރުކުރައްވާށި. އާމީން.

މަންމާ

ހިތް ހަލާކުވެއްޖެ. ކިހާ މަޑުބޭފުޅު ދުވަސްވީ ކުދި ފިޔަވަތެއް އެކަ ރޮވޯ. މާތް الله، ސަލްމާއަށް ސުވަރުގޭގެ މަތިވެރި ނިޢުމަތް މިންވަރުކުރައްވާށި. އާމީން.

ނަސީމާ

މާތް الله، ސަލްމާގެ ރޫޙަށް ސުވަރުގޭގެ ދާއިމީ ނިޢުމަތް މިންވަރުކުރައްވާށި. އާމީން.

ނޫރާ

ހާދަރަށް ... ވިހެއުމުގެ ވޭނުގަ ނިޔާވާ އެންމެހައި މަންމައިންނަށް، މާތް اللهُ ސުވަރުގެ މިންވަރުކުރައްވާށި. އާމީން.

ބިލްޤީސް

މާތް اللهُ، ސަލްމާގެ ޖާއިޒާއަށް ކާމިޔާބީކަން ދެއްވާށި. ސަލްމާއަށް ސުވަރުގެ މިންވަރުކުރައްވާށި. އާމީން.

އަޒޫރު

މިފަދަ ކޮންމެ ހަބަރަކީ އެކަށް ބަޔަކު ދޮއްވާލާފަށް ހަބަރެއް. މާތް اللهُ، ސަލްމާއަށް ސުވަރުގޭގެ މަތިވެރި ނިޢުމަތް މިންވަރުކުރައްވާށި. އާމީން.

މާތް اللهُ، މި ބޮޑުވެރިންގެ ދުޢާތައް އިޖާބަކުރައްވާށިއެވެ. އަދި މި ބޮޑުވެރިންނަށް ދެ ދުނިޔާގެ ނަސީބު މިންވަރުކުރައްވާށިއެވެ. އާމީން.

ސީއެންއެމް.އެމްވީގެ ހަބަރު

"ސީއެންއެމް.އެމްވީ" ގައި ސަލްމާ ނަސީމު (ސޫޒީދާ) ނިޔާވީ ހަބަރު ގެނެސްދީފައިވަނީ، "ވިހެއުމުގެ ވޭނުގައި ސަލްމާ ނިޔާވިނަމަވެސް ދަރިފުޅު ސަލާމަތީ" މި ސުރުޚީގެ ދަށުންނެވެ. އެ ހަބަރުގައި ވެއެވެ.

ވިޝުއަލްގެ ތެރޭގައި، ކެރީގެ ޕޮޕީ މުޒަމާނު މުހްސިނުގެ ގޯތިމާގެ ކޮޅުކޮޅުން ކަމުގައިވާ ސަރުކާރު ނަސީދުނާޑޮއްޗެއްވެ. ސަމަވެސް، އެސްކޭ ދަރިވަރު ސަރުކާރުތަކަށް ކަމަށް މަޢުލޫމާތު ލިބިފައި ވެއެވެ.

މަޢުލޫމާތު ލިބޭ ގޮތުގައި، އޭޕީއޭ ހޮސްޕިޓަލުގައި ސަރުކާރު ނިޒާމު، ވިޒިޓްމަންފާ ވީ މަސް ނުވެގެންނެވެ.

އެސް ވިޒިޓުގެ ކޮރިން ސިޔާރައަށްއަކަށް ދިޔުމަށް އާއިލާއިން އެދުނެވެ. ސަމަވެސް، ޚާކިރު އެ ގޮތަށް ހުއްދަ ނުދެއްވި ކަމަށާއި، އެއީ ސިޔާރައަށް ހަދަން އުސްއަދު ވާންޏާ ކަމުގައި ޚާކިރު ވިދާޅުވި ކަމަށް އާއިލާއިން ބުނެފެވެ.

ސަރުކާރު ނިޒާމުއިން އެސްކޭ އުމުރަކީ 25 އަހަރެވެ. ސަރުކާރުގެ މައްސަލަ ކުރިއާ ކަނޑައަޅާފަ އޯޕީ އާސަހަރާ މިސްކިތުގައި މިރޭ 22:00 ގައެވެ (ސިޔާސީއެމް, 2021).

ދުނިޔޭގެ ހަބަރު

"ދުނިޔޭގެ" ގައި ސަރުކާރު ނަސީދު (ސޯޝަލް) ނިޒާމު ހަބަރު ގެނެސްދީފައިވާ، "ވިޝުއަލްގެ ތެރޭގައި ސަރުކާރު ނިޒާމުނަމަވެސް ދަރިވަރު ސަރުކާރުތަކަށް" މި ސުރުޚީގެ ދަށުގައެވެ. އެ ހަބަރުގައި ވެއެވެ.

ކެރީގެ ޕޮޕީ، މުޒަމާނު މުހްސިނުގެ ގޯތިމާގެ ކޮޅުކޮޅުން ކަމުގައިވާ، ސަރުކާރު ނަސީދު ވިޝުއަލްގެ ތެރޭގައި ނިޒާމުނަމަވެސް އެސްކޭ ދަރިވަރު ސަރުކާރުތަކަށްވާނެއެވެ.

ސަރުކާރުގެ ދަރިވަރުގެ ހާލު ރަނގަޅުކަން ގޮއް. މާލެސްޓު މިހާރު "ދުނިޔެ" އަށް ވަނީ ކަނޑައަޅާފައެވެ. ސަރުކާރު ނިޒާމުވެއްޖެނަމަ ވިޒިޓްކަން ފަހު، ތާ މަސްނުވެގެން

ސަބަބުން ކަމަށާއި، އެންމެ ފުރަތަމަ ސިޒޭރިއަނަކަށް ދިއުމަށް ބާއިލާއިން އެދުނު ކަމަށާއި، އެހެންނަމަވެސް ޑޮކްޓަރު އެގޮތަށް ހުއްދަ ނުދެއްވި ސިޒޭރިއަންހަދަން އުނދަގޫ ވާނެކަމުގައި އިރުޝާދު ދެއްވުމާއެކުގައި ކަމަށް މައުލޫމާތު ލިބުނެވެ.

މީގެ އިތުރަށް، ރޯ މަސައްކަތުގެ ސަބަބުން ޑޮކްޓަރުން ވަނީ ސަލާމާގެ ރަނގަޅު ނަގަހާސްތާ ކުރުގައި ފެށް ބަންދުވި ކަމަށް "ދޮން" އަށް ވަނީ މައުލޫމާތު ދީފައެވެ.

މިކަމާ ގުޅިގެން ނަން ހާމަ ނުކުރުމަށް އެދި "ދޮން" އަށް މައުލޫމާތު ދިން މީހަކު ބުނީ، މިވަގުތު ސަލާމާގެ ފުރިމިނާގެ ޙާލަތު ރަނގަޅު ނޫން ކަމަށާއި، ސަލާމާގެ ކުއްޖި ވަކިކުރުމާއެކު މުޅި ބާއިލާގެ އެންމެނަށް ވީ ވަނީ ކުއްޖި ސަލާމަތް ލިބިފައި ކަމަށެވެ.

ސަލާމާގެ މައްޗަށް ކުރިޔާ ކަރުނަމާދު ރޭގަނޑު 22:00 ގައި އާސަހަރާ މިސްކިތުގައެވެ.

ސަލާމާ ނިޔާވިއިރު އުމުރަކީ އެންމެ 25 އަހަރެވެ.

މާތް الله، މަރުޙޫމާގެ ފާފަތައް ފުއްސަވައި، އާޚިރަތް ހެޔޮ ރަހުމަތް ލައްވައި، އާއިލާއަށް ކެތްތެރިކަން ދެއްވާށިއެވެ. އާމީން (މުޙައްމަދު ޝިފާޢު, 2021)!

ދޮން.އެމްވީ ގައި ޝާއިޢުކުރެވުނު މި ހަބަރަށް ކޮމެންޓުކުރެއްވި ބޭފުޅެއް ކަމުގައިވާ "ބުސަޔިން" ލިޔުއްވާފައި ވެއެވެ. "މާތް الله، ސަލާމާ ގެ އާއިލާއަށާއި ފުރިހަމަގެ އާއިލާއަށް ކެތްތެރިކަން ދެއްވާށި. އާމީން." އާއާގެ މި ދުޢާއަށް އިޖާބަ ދެއްވުމުން އެކި "އާމީން" ވިދާޅުވި ބޭފުޅުންގެ ތެރޭގައި، "ނަހޫ" އާއި "މިނާ" އާއި، "ސަލްމާ" އާއި، "އާމީން" އާއި، "މުސްތަފާ މުޙައްމަދު" ހިމެނިވަޑައިގަންނަވައެވެ.

މާތް الله، މި ބޭފުޅުން ކުރައްވާފައިވާ މި ހެޔޮ ދުޢާތައް އިޖާބަކުރައްވާނިއްޔެވެ. އަދި މި ބޭފުޅުންނަށް ދެ ދުނިޔޭގެ ނަސީބު މިންވަރުކުރައްވާނިއްޔެވެ. އާމީން.

ސަން.އެމްވީގެ ހަބަރު

"ސަން.އެމްވީ" ގައި ސަލްމާ ނަސީމް (ސާޖިދާ) ނިޔާވީ ހަބަރު ގެނެސްދީފައިވަނީ، "ވިހެއުމުގެ ތެރޭ ދިވެހި ޑޮކްޓަރު ނިޔާވެއްޖެ" މި ސުރުޚީގެ ދަށުގައެވެ. އެ ހަބަރުގައި ވެއެވެ.

ވިހެއުމުގެ ތެރޭގައި ދިވެހި ޑޮކްޓަރަކު އަންހެނަކު ނިޔާވެއްޖެއެވެ. އޭޑީކޭ ހޮސްޕިޓަލުގައި ނިޔާވެފައިވަނީ ގއ. މާމެންދޫ، އާޒާދު، ސަލްމާ ނަސީމް، 25 އަހަރު، އެވެ.

ސަލްމާ ނިޔާވީ އަލަތު ދަރިފުޅު ވިހެއުމުގެ ތެރޭގައި ދިމާވި މައްސަލަތަކެއްގެ ސަބަބުންނެވެ.

އޭޑީކޭ ހޮސްޕިޓަލުގައި ވިހެއުމުގެ ތެރޭ ދިވެހި ޑޮކްޓަރު ނިޔާވިކަން އެ ހޮސްޕިޓަލުން ވެސް ވަނީ ކަށަވަރު ކޮށްދީފައެވެ.

ނަމަވެސް އިތުރު ތަފްސީލެއް ނުދެއެވެ.

އޭޑީކޭ ހޮސްޕިޓަލުން ބުނީ ވިހެއުމުގެ ތެރޭ މަރުވާ މީހުންގެ މަރާ ގުޅޭ އެސެސްމަންޓު ހަދާ ކަމަށާއި، ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކާ ގުޅިގެން އެފަދަ ކޭސްތަކު ހާދިސާއެއް ވެސް ތަޙުޤީޤުކޮށް ބަލާނެ ކަމަށެވެ.

މެޓާނަލް ޑެތް ނުވަތަ ވިހެއުމުގެ ތެރޭ މަރުވުމަކީ ރާއްޖޭގައި މަދުން ނޫނީ ދިމާނުވާ ކަމެކެވެ (އައިޝަތު ފަރީހާ, 2021).

ދުވަސް.އެމްވީގެ ޚަބަރު

"ދުވަސް.އެމްވީ" ގައި ސަފްވާ ނަޝީދު (ޝާކިރާ) ނިޔާވި ޚަބަރު ގެނެސްދީފައިވަނީ،
"ވިހެއުމުގެ ތެރޭގައި ޖަވާން އަންހެނަކު ނިޔާވެއްޖެ - ދަރިފުޅު ސަލާމަތްވި" މި
ސުރުޚީގެ ދަށުގައެވެ. އެ ޚަބަރުގައި ވެއެވެ.

ވިހެއުމުގެ ތެރޭގައި ނިޔާވީ ހުރީގެ ޕީޖީ މުހްސިނާޒް ގާތްމީހާގެ ކައިރީއެއް
ކަމުގައިވާ ސަފްވާ ނަޝީދު އެވެ. އެކަން ނިޔާވިކަމަށް، އެކަމުގެ ދަރިފުޅު ސަލާމަތް
ކުރެވުނު ކަމަށް މަޢުލޫމާތު ލިބިއްޖެއެވެ.

މަޢުލޫމާތު ލިބޭ ގޮތުގައި އައިޖީއެމްއެޗްގައި ސަފްވާ ނިޔާވީ، ވިހެއުމަށްފަހު ޚާ
މައްސަލަތަކެއް ދިމާވެގެން ނެވެ.

ސަފްވާ ވިހެއުމުގެ ކުރިން ސިޒޭރިއަންއަކަށް ދިއުމަށް ޑޮކްޓަރުން އެދުނެވެ. ނަމަވެސް،
ޚާތަރު އެ ކަމަށް ހެދުނުތައްޔާރީ، ސިޒޭރިއަން ހަދަން އުސޫލަށް ވާނީ ކަމަށް
ވިދާޅުވެއެވެ.

ނިޔާވިއިރު ސަފްވާގެ އުމުރަކީ 25 އަހަރެވެ. ސަފްވާގެ ޖަނާޒާ ކުރެވޭ ކަމަށް ރާވާފައި
އޮތީ އާސަހަރާ މިސްކިތުގައި މިރޭ 22:00 ގައެވެ (ދުވަސް އެމްވީ, 2021).

ނަތީޖާ

މި ރިޕޯޓް ތައްޔާރުކުރުމުގައި ރިވިއުކުރި، "ސަން.އެމްވީ" ގެ ޚަބަރާ ވީޑިއޯ އެއްވެސް ކަމެއްނެތި
ބޭނުންކުރެވިފައެއް ނުވެއެވެ. އަދި "ދުވަސް.އެމްވީ" ގައިވާ ޚަބަރާ ވީޑިއޯ،
ކޮންމެހެން ގޮތެއްގެ ކުރެވިފައިވާ އެކަކަށް ކަމެއްނެތި ފެންނާކަށް ނުވެއެވެ.

މިސްކިތު ޒިޔާރަތް

މި ފޮތުގެ މިސްކިތު ޒިޔާރަތުގައި ހިމަނައިދުވަން ތަބްދީލުކުރީ، ސްކޫލުތަކުގެ ދަރިން ބަހަނާއި، އިސްލާމީ ހިދާޔަތުން ދަރިން ދަސްކުރުމަށެވެ.

ސްކޫލުތަކުގެ ދަރިން ބަހައް

ސަލީމާ ނަސީރު (ސާލިހާ) ގެ ހަނދާނުގައި މި ކުޑަކުޑަ ފޮތް ލިޔުމަށްޓަކައި، އަސްލު ފުރަތަމަ ގެޔޮޅު މަސައްކަތްކުރީ އެނާގެ ފިރިކަލުންނެވެ. ނަމަވެސް އެނާގެ ބާރަތު ހުރި ގޮތުން ގެޔެން ގޮތަށް ނުވިއެވެ. ދެން ގެ ސަލީމާގެ ބައްޕާއާ އެއްބަސްވެ އެއްބަޔަށް އެނާގެ ބޭބޭބޭއާ އެވެ. އެނާއަށް، މިފަދަ ހުރިހައި ކަމެއްގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެހީތެރިވެދެއްވާ އަޅުގަނޑުމެންގެ މަގާ އުސްތާދެވެ. އާދޭހެވެ. މުނީރާބެ (އަލީ މުނީރު) އެވެ. އެނާއަށް ގ.އ. މާލެސްކޫލު ހުޅުމަލެއްގައި ބޭރުފާވައި ބެރުބިއްޔަތު ދަނޑުހައްޖުވެވުގެ ބޮޑު މަސައްކަތް، ނަހަމަ ދިރު ޙުއްދަތެއް ވަނީދިން ކުރައްވާފައިވާ ބޭކަލެކެވެ. މަޢުލޫމާތެއް އިތުރުގެ ހަޖޫނީއެކެވެ. ސާއިލަކެވެ. ފަސްމީރު ކުރިރުކެކެވެ.

މި ފޮތުގެ މިސްކިތު ޒިޔާރަތުގެ ސްކޫލުތަކުގެ ބައިގައި އަސްލު ފުރަތަމަ ހުޅުބޮ ސްކޫލު ދަރުސްބޮއި، މުނީރުބެއަށެވެ. ސަލީމާގެ ވަނަވަރާއި އެނާއަށް ގ.އ. މާލޭސްކޫލް ކޯސް ޖައިނާލައިގެ ކުއްޖައްކަން އަނގައިދީ މުނީރުބެ ދައްކަވާ ހަމުނުމާމެންނެވެ. އަދި ސަލީމާގެ ނަސަބުގެ ހަލާކުތަކާއި ފެސް ސާފުކަން އެތްހެއިތި، މުނީރުބޭ ދައްކަވާ އަގުހުރި ހަމުނުމާމެންނެވެ. މުނީރުބޭގެ ދެހާލަތްކަން ނަސީހަތަކަ، މި ފޮތް ވާދުރުން ގެދަރެއްގައި ފެސްޓަ ކަމެއް ކަރުގައި ނިސްސެކަން ކަނަވަރެވެ.

މި ދުނިޔޭގެ އެތައް ބަލާމުސީބާތްތަކާއި ވަނީ މީޒާނުން ނަސޭހަތްތެރިވާ ގޮތުގައެވެ. އެހެންކަމުން އެ މީޒާނުގައި، އެ ގައުމުތަކުގެ ދިރުއްވާ މުސްލިމު ނަފްސުތެރިންނަށް ނަޞޭހަތް ލިބުމުގެ ސަބަބުތަކެއް ދެއްވާފައިވަނީ ދެކެއްޖުމުގެ ދަރުކަބު ސިޔާސީ ތަޢުލީމުގެ ކުރިއެރުމާއެކުގައެވެ. އަދި ކުރިއަށް ނަފްސުތަކުގެ ދިރުއްވާ މުސްލިމުން ހިތްވަރާއި ސާބިތުކަމާ ހަމައަށްދިއުމާއި ވެސް ލިބުމުގެ ދަރުކަބު ސިޔާސީ ތަޢުލީމުގެ ކުރިއެރުމާއެކުގައެވެ.

މި ލިބުމުގެ ސަބަބުތަކުގައި، ސަބަބާ ނަޞީޙަތް (ސާބިތުވާ) އަންނަކަމަށް ކުރު ދިރުމުގެ ކުރި ކަންތައް ފަހުކުރަމުން ސާބިރުވެގެން ނުދާނެ. އެހެނީ ކަންތައް ފަހުކުރުމަށް، މާތް الله، ގެ ދުޢާއިން ނަސޭހަ މިންވަރުކުރެއްވިއެވެ. އާމީން.

އިސްލާމީ ހިދާޔަތުން

މާތް الله ވަޙީކުރައްވާފައި ވެއެވެ. ﴿ ٱلَّذِينَ إِذَآ أَصَٰبَتۡهُم مُّصِيبَةٞ قَالُوٓاْ إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّآ إِلَيۡهِ رَٰجِعُونَ ﴾[4] މާނައީ، "އެއުރެންނަށް އެއުރެންނަށް مصيبة އެއް ޖެހިއްޖެނަމަ، ހަމަކަށަވަރުން ތިމަންމެންނީ، الله އަށް މިލްކުވެގެންވާ ބައެއް، އަދި ހަމަކަށަވަރުން ތިމަންމެންނީ، އެކަލާނގެ حضرة އަށް އެނބުރި ދާނޭ ބައެއް ކަމުގައި ވިދާޅުވެއެވެ."

މާތް الله ވަޙީކުރައްވާފައި ވެއެވެ. ﴿ كُلُّ نَفۡسٖ ذَآئِقَةُ ٱلۡمَوۡتِۗ وَنَبۡلُوكُم بِٱلشَّرِّ وَٱلۡخَيۡرِ فِتۡنَةٗۖ وَإِلَيۡنَا تُرۡجَعُونَ ﴾[5] މާނައީ، "ކޮންމެ نفس އަކީވެސް މަރުގެ ރަހަ ބަލައިގަންނާނޭ އެއްޗެކެވެ. އަދި ނުބައިކަމާއި ހެޔޮކަމުން ފިތުނަކަށްޓަކައި،

4. އަލްބަޤަރާ (2): 156

5. އަލްއަންބިޔާއު (21): 35

ތިމަންރަސްކަލާނގެ ތިޔަބައިމީހުން امتحان ކުރައްވައި ގޮތްބައްލަވާނެވެ. އަދި ތިޔަބައިމީހުން رجوع ކުރައްވާނީ، ތިމަންރަސްކަލާނގެ حضرة އަށެވެ."

އާދަމުގެ ދަރިންގެ ދަރަޖަ ދެއްވާން މިސްކީނުން ބަލާންކުރައްވަމުން، ރަސޫލުﷲ ޞައްލަﷲ ޢަލައިހި ވަސައްލަމަ ޙަދީޘްކުރެއްވިއެވެ. (الشُّهَدَاءُ سَبْعَةٌ سِوَى ٱلْقَتْلِ فِيْ سَبِيْلِ اللهِ: ٱلْمَطْعُوْنُ شَهِيْدٌ، وَٱلْغَرِيْقُ شَهِيْدٌ، وَصَاحِبُ ذَاتِ ٱلْجَنْبِ شَهِيْدٌ، وَٱلْمَبْطُونُ شَهِيْدٌ، وَٱلْحَرِيْقُ شَهِيْدٌ، وَالَّذِيْ يَمُوْتُ تَحْتَ ٱلْهَدْمِ شَهِيْدٌ، وَٱلْمَرْأَةُ تَمُوْتُ بِجُمْعٍ شَهِيْدٌ.)[6] މާނައީ، "ﷲ ގެ މަގުގައި (ޖިހާދުކޮށް) ޤަތުލުވުން ފިޔަވައި، (އާދަމުގެ) ޝަހީދުން (ގެ ބާވަތްތައް) ހަތެކެވެ. ޠާޢޫން ބަލީގައި މަރުވާ މީހާ ޝަހީދެކެވެ. ޣަރަޤުވެގެން މަރުވާ މީހާ ޝަހީދެކެވެ. "ޛާތުލްޖަންބި"[7] ބަލީގައި މަރުވާ މީހާ ޝަހީދެކެވެ. އުތުރަހަނީގެ ބައްޔެއްގައި މަރުވާ މީހާ ޝަހީދެކެވެ. އަލިފާނުން ފިހިގެން މަރުވާ މީހާ ޝަހީދެކެވެ. ވެއްޓުން ބިނާއެއްގެ ދަށުވެ މަރުވާ މީހާ ޝަހީދެކެވެ. މާބަނޑުވެފައިވާ ބާރުގައްޔާއި ވިހެއުމުގެ ތެރޭގައި މަރުވާ އަންހެނާއި ޝަހީދެކެވެ."

މި ޙަދީޘުގެން އެނގޭ ގޮތުގައި، ވިހެއުމުގެ ތެރޭގައި މަރުވާ އަންހެނުންނަށް، މާތް ﷲ، އާދަމުގެ ދަރިންގެ ދަރަޖަ ދެއްވައެވެ. އެކަލާނގެ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ޖޫބިލީ އުޚުތުން އަށް މަތިވެރި ދަރަޖަ ދެއްވާށިއެވެ. އާމީން.

[6]. الراوي: جابر بن عتيك، المحدث: الألباني، المصدر: أحكام الجنائز، الصفحة أو الرقم: 54.

[7]. އިބްނު ޙަޖަރު ވިދާޅުވެފައި ވެއެވެ. (ذَاتُ ٱلْجَنْبِ) ބަލީގެ ގޮތް ޢަލާމާތްތައް ވެއެވެ. އެއީ، ހުން އައުމާއި، ކެއްސުމާއި، ވޭގައި ތިއްސުމާއި، ނޭވާލުން އުނދަގޫވުމާއި، ވިންދުޖެހުން އަވަސްވުމެވެ.

ރަވާލާ ލިސްޓު

ރަޝްދާ އަބްދުލްރަހީމް. (2019/12/24). ސަލްމާ. ނެގި 05/02/2021 ގައި މައުޟޫޢާތު ޘަޤާފިއްޔާ:
https://www·thaqfya·com/meaning-name-salma އިން.

ރިޟާން ރަޝީދު. (2021/02/03). ވިހުމާ ގުޅިގެން އުފަން ކުރުން ދިވެހި ޖޯކަރު ނިޔާވެއްޖެ.
ނެގި 05/02/2021 ގައި ވަގުތު: https://vaguthu·mv/news/498122 އިން.

އަހުމަދު ހަމީދު އާދަމް. (2021/02/03). ވިހުމުގެ ކުރިން ނޭވާ ޖޯކަރު މަރުވެއްޖެ. ނެގި
05/02/2021 ގައި އަވަސް: https://avas·mv/95091 އިން.

އައިސަތު ފަރީހާ. (2021/02/03). ވިހުމުގެ ތުރާ ދިވެހި ޖޯކަރު ނިޔާވެއްޖެ. ނެގި 05/02/2021 ގައި
ސަން: https://sun·mv/148613 އިން.

އާމިނަތު ޝިފްލީނާ. (2021/02/03). ވިހުމުގެ ތުރާގައި ޖޯކަރު އަންހެނަކު މަރުވެއްޖެ. ނެގި
05/02/2021 ގައި މިހާރު: https://mihaaru·com/news/86369 އިން.

އަލްމައާނީ. (2021/-/-). ތަޢުރީފު ވަމަޢުނާ ނަޞީރު ފީ މުޢުޖަމު މައާނީ އަލްޖާމިޢު. ނެގި
05/02/2021 ގައި އަލްމައާނީ: https://www·almaany·com/ar/dict/ar-ar/نصير އިން.

އަލްމައާނީ. (2021/-/-). ތަޢުރީފު ވަމަޢުނާ ސާޖިދާ ފީ މުޢުޖަމު މައާނީ ޢަރަބީ. ނެގި 05/02/2021
ގައި އަލްމައާނީ: https://www·almaany·com/ar/dict/ar-ar/ساجدة އިން.

އަބްދުﷲ ޚަލީލް. (2003/-/-). ހަވާއެއް ދަރިކޮޅު. ނެގި 10/03/2004 ގައި ގަލެހިރި:
http://www·galehiri·com/2013/05/1_1785·html އިން.

ވެބްޓީބް. (2021/-/-). މައަނާލް އިސްމި ނަޞީރު. ނެގި 05/02/2021 ގައި ވެބްޓީބް: معنى-اسم-
https://baby·webteb·com/baby-names/نصير އިން.

ވެބްޓީބް. (2021/-/-). މައަނާލް އިސްމި ސާޖިދާ. ނެގި 05/02/2021 ގައި ވެބްޓީބް: معنى-اسم-
https://baby·webteb·com/baby-names/ساجدة އިން.

މުޙައްމަދު ޝިފާޒް. (2021/02/03). ވިހުމުގެ ތުރާގައި ސަލްމާ ނިޔާވުމަކީ ދަރިފުޅު ސަލާމަތުވި.
ނެގި 03/02/2021 ގައި ދެން: https://dhen·mv/59847 އިން.

ދުވަސް އެޑިޓަރ. (2021/02/03). ވިހުމުގެ ތުރާގައި ޖޯކަރު އަންހެނަކު ނިޔާވެއްޖެ - ދަރިފުޅު ސަލާމަތުވި.
ނެގި 05/02/2021 ގައި ދުވަސް އެޑިޓަރ: https://dhuvas·mv/139971 އިން.

ސީއެންއެމް. (2021/02/05). ވިހުމުގެ ތުރާގައި ސަލްމާ ނިޔާވުމަކީ ދަރިފުޅު ސަލާމަތުވި. ނެގި
05/02/202 ގައި ސީއެންއެމް: https://cnm·mv/news/25937 އިން.

" ހަމަކަށަވަރުން ތިމަންމެންނީ اللّه އަށް މިލްކުވެގެންވާ ބަޔެކެވެ.
އަދި ހަމަކަށަވަރުން ތިމަންމެންނީ، އެކަލާނގެ ހަޟްރަތަށް
އެނބުރި ދާނޭ ބަޔެކެވެ. "

12+

ISBN 978-99915-1-251-8